

Rovviltnemnda i region 7

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/284
Deres ref:
Vår dato: 11.10.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Saksframlegg til møte 3/2018 i Rovviltnemnda for region 7 - Nordland

SAK 15/2018 GODKJENNING AV INNKALLING

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 3/2018 uten merknader.

SAK 16/2018 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 2/2018

Utkast til protokoll fra møte 2/2018 er publisert på nemndas nettside. Den er også lagt ved saken (vedlegg 1).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møte 2/2018 uten merknader.

SAK 17/2018 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA TELEFONMØTE 29. JUNI 2018

Utkast til protokoll fra telefonmøte 29. juni 2018 er publisert på nemndas nettside. Den er også lagt ved saken (vedlegg 2).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra telefonmøte 29. juni 2018 uten merknader.

SAK 18/2018 FORVALTNINGSPLAN FOR ROVVILT I REGION 7 - NORDLAND

Rovviltnemnda drøfter saken med utgangspunkt i brev av 02.07.2018 fra Klima- og miljødepartementet hvor de varsler at de har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling i departementet. Se vedlegg 3.

Saken legges fram uten innstilling.

SAK 19/2018 KVOTE FOR JAKT PÅ GAUPE I NORDLAND 2019

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for gaupe ikke er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for jakt på gaupe i Nordland i 2019 derfor ligger hos Miljødirektoratet.

Rovviltnemnda i Nordland anbefaler at det åpnes for jakt på totalt 4 gauper med en hunndyrkvote på totalt 2 voksne hunndyr. Rovviltnemnda anbefaler at kvota fordeles som følger:

- 1. Det åpnes for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen.*
- 2. Fastlandsområdet nord for Rombaken forvaltes sammen med region 8 i samsvar med samarbeidsavtale mellom region 7 og 8.*
- 3. For resten av Nordland settes kvoten til totalt 4 gauper, hvorav maksimalt 2 hunner over ett år. Kvoten fordeles som følger til områder:*
  - a) Området fra Rombaken i Narvik kommune i nord til og med Saltdal og Gildeskål kommuner i sør – kvote på 1 gaupe.*
  - b) Området fra og med Meløy og Rana kommuner i nord til fylkesgrense mot Trøndelag i sør – kvote på 2 gauper.*
  - c) Ett fritt dyr til fordeling så lenge det gjenstår dyr på hunndyrkvota. Fylkesmannen i Nordland kan fordele dette under jakta til områder med særlige tapsutfordringer.*

For å begrense uttak av voksne hunndyr er familiegrupper av gaupe som opptrer sammen unntatt fra tillatelsen fra jaktstart og frem til og med 28. februar. De tiltak som er mulige for å unngå felling av familiegrupper i denne perioden, skal være iverksatt.

Bakgrunn

Etter rovviltforskrifta §§ 7 og 11 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for gaupe i regionen. Nemndas myndighet skal for gaupe baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskrifta § 7 første ledd. I tilfeller hvor nemnda ikke har denne myndigheten, er den lagt til Miljødirektoratet.

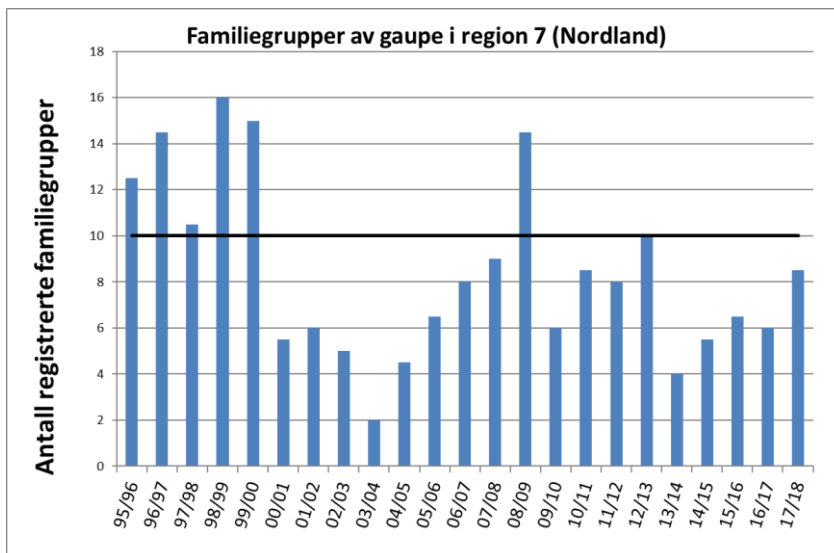
Siste data for gaupe fra Nasjonalt overvåkingsprogram finnes i NINA Rapport 1519 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018*. Det framgår av denne rapporten at det er beregnet i gjennomsnitt 7 familiegrupper av gaupe i Nordland de siste tre årene.

Bestandsmålet for region 7 – Nordland er 10 årlige ynglinger av gaupe. Ut fra gjeldende regelverk og siste opplysninger om gaupe i Nordland vurderer Fylkesmannen at myndigheten til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe i Nordland ligger hos Miljødirektoratet.

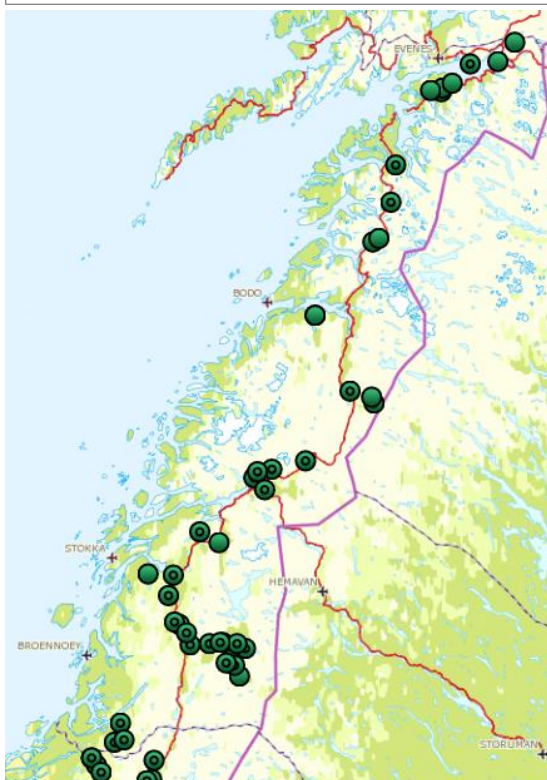
Klima- og miljødepartementet har fastsatt instruks om tidsfrister knyttet til felling av rovvilt, hvor det blant annet framgår at vedtak om kvotejakt og lisensfelling skal fastsettes senest 3 måneder før jakt- eller fellingsstart. Det innebærer at kvote for jakt på gaupe må fastsettes senest 1. november. Evt. anbefaling fra nemnda må da nødvendigvis oversendes til Miljødirektoratet før dette. Det framgår av rovviltforliket av 17. juni 2011 at rovviltnemndenes syn skal tillegges betydelig vekt, også når nemndene ikke har beslutningsmyndighet i saken.

Utviklingen i gaupebestanden og tap til gaupe i Nordland

Bestandsregistreringene av gaupe viser forholdsvis store svingninger i bestanden i Nordland. Siden år 2000 har registrert antall familiegupper imidlertid ligget under bestandsmålet for Nordland alle år unntatt i 2009 og 2013. Sist vinter ble det registrert 8,5 familiegupper.

Antall godkjente familiegupper av gaupe i Nordland 1995-2018. Bestandsmålet er vist med sort linje. Kilde: Rovdata.

Venstre kart: Påviste spor av gaupe registrert i Rovbase i perioden 01.10.2017 - 27.09.2018. Prikker med sirkler inni er spor etter familiegupper, de andre er enslige gauper. Kilde: Rovbase.

Høyre kart: Registrerte familiegupper vinteren 2017/2018 i Nordland og naboområder. Kilde: Rovdata.

Kjent avgang av gauper vinteren 2018; 2 på skadefelling (Bindal og Hattfjelldal) og 1 funnet død med ukjent dødsårsak (Saltdal). Kilde: Rovbase.

Påviste tap (kadaverobduksjon), erstatningskrav og erstattede tap av sau og lam til gaupe siste fem år, per 8 oktober. Kilde: Rovbase.

År	Påviste tap til gaupe	Erstatningskrav alle rovviltarter	Erstattet, alle rovviltarter	Erstatningskrav gaupe	Erstattet til gaupe
2014	24	6834	3678	2152	749
2015	49	5636	2873	2052	889
2016	39	5035	2458	1981	776
2017	34	4587	2038	1736	792
2018	40				

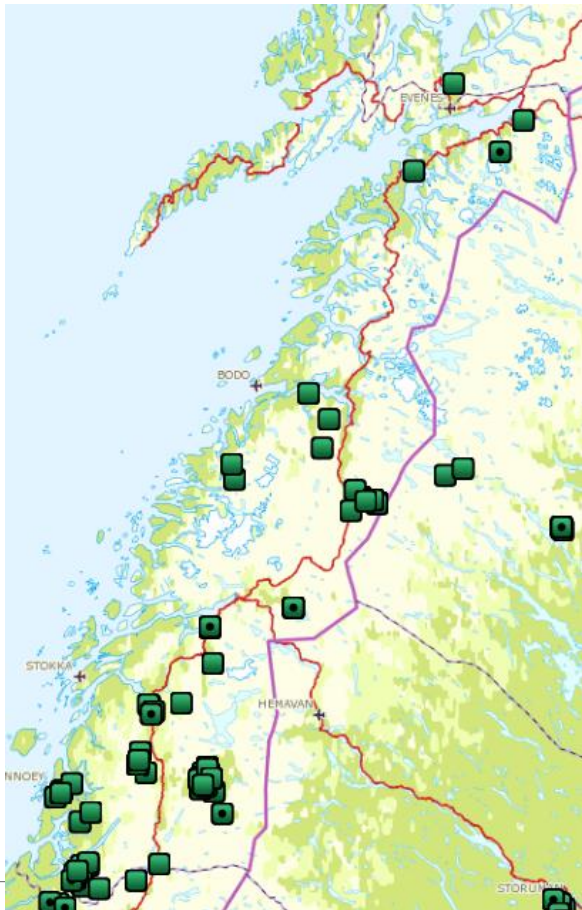
Påviste tap (kadaverobduksjon), erstatningskrav og erstattede tap til gaupe siste fem reindriftsår i Nordland. Kilde: Rovbase. *Fire erstatningssøknader er ikke ferdig behandlet og derfor ikke med.

År	Påviste tap til gaupe	Erstatningskrav alle rovviltarter	Erstattet, alle rovviltarter	Erstattet til gaupe
13/14	52	6644	3100	1186
14/15	47	6459	2895	1077
15/16	104	6809	3163	1108
16/17	83	7157	3021	1007
17/18	116	6988	2898*	1083*

Påviste tap av sau og lam til gaupe i Nordland sommeren 2018 (per 8. oktober). Kilde: Rovbase.

Påviste tap av rein til gaupe i Nordland og tilgrensede områder i Trøndelag, Troms og Sverige siden 1. januar 2018 (per 8. oktober). Kilde: Rovbase.

Forvaltningsplanens føringer om forvaltning av gaupe i Nordland

I gjeldende forvaltningsplan er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

- 2.4.1. *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2. *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3. *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4. *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5. *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6. *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Sekretariatets vurderinger

Registrert gaupebestand har vært under bestandsmålet de siste fem årene, og forvaltningen må derfor legge opp til en bestandsvekst for å nå bestandsmålet. NINAs prognoser viser at det i Nordland er 67 % sannsynlighet for at gaupebestanden vil ligge under bestandsmålet før jakta i 2019 (NINA Rapport 1519). Den langvarige bestandssituasjonen under bestandsmålet var også hovedårsaken til at Miljødirektoratet i 2017 ikke åpnet for kvotejakt i Nordland, selv om både rovviltnemnda og sekretariatet hadde anbefalt en begrenset jaktkvote.

Gaupe er sammen med jerv den rovviltarten som forårsaker størst tap av sau og rein i Nordland (se tabellene ovenfor). Påviste tap av både sau og rein til gaupe har økt noe det siste året. Tapene er spredt over store deler av fylket, men enkelte områder har mer konsentrerte tap.

Sekretariatet vurderer at gaupebestanden trolig er i vekst i flere områder i fylket. Dette med bakgrunn i omfanget av påviste tap, bestandsregistreringen av familiegrupper, samt registreringer av enkeltspor i både Rovbase og Skandobs og meldinger fra aktive jaktmiljø og beitenæringene.

Sekretariatet vurderer at det bør felles et begrenset antall gauper i fylket for å balansere hensynet til bestandsvekst og hensynet til tapsreduksjon. Gaupebestanden er spredt over store deler av fastlandet. Det samme er skadebildet for sau og rein. For fastlandet sør for Rombaken foreslår vi en kvote på 4 gauper hvorav inntil 2 voksne hunngauper. Det er vanskelig å målstyre en begrenset kvote når det er mange områder med tapsproblematikk. Tre av dyrene på kvota foreslår vi at tildeles store fellingsområder, hvor det da vil bli et «først

til mølla-prinsipp» under jakta. Dette gir liten direkte styring med hvor gaupene blir felt, men erfaringsmessig felles de fleste gaupene i områder med tapsproblematikk knyttet til særlig rein på vinterbeite. Det siste dyret på kvota foreslår vi at Fylkesmannen i løpet av jakta kan tildele til områder med særlige tapsutfordringer.

Lofoten og Vesterålen

I forvaltningsplanen står det at «utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt». Fylkesmannen anbefaler at dette i praksis gjennomføres som tidligere ved at Lofoten og Vesterålen får kvotefri jakt. Å åpne for kvotefri jakt på alle andre små og større øyer langs kysten kompliserer det praktiske med å lage kart over fellingsområder, samt at eventuelle gauper som streifer ut på slike øyer har sine hovedleveområder på fastlandet og det er da naturlig at øyene inngår eventuelle tilgrensende fellingsområder på fastlandet.

Grenseområdene mot Troms

Fylkesgrensa mellom Nordland og Troms er ingen naturlig barriere for gaupe. Rombaken er en mer naturlig grense, og derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvotejakt på gaupe. Samarbeidsavtalen legger opp til at de nordlige delene av Nordland skal inngå i tilgrensende kvotejaktområder i Troms. Dette gjelder fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

Avtalen gjaldt i utgangspunktet for årene 2012-2015. På møte i rovviltnemnda i region 7 den 20.5.2015 i sak 10/2015 ble det vedtatt at avtalen videreføres inntil en av partene sier den opp. Rovviltnemnda i region 8 fattet tilvarende vedtak i møte den 21.1.2015, sak 4/2015.

Rovviltnemnda i region 8 skal i møte den 12. oktober behandle sak om kvotejakt for gaupe i region 8. Også den regionen er under bestandsmålet, myndigheten til å vedta jaktkvote ligger hos Miljødirektoratet. Sekretariatet til rovviltnemnda i region 8 anbefaler en kvote på 1 gaupe i B-området i kommunene Kvænen, Nordreisa, Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Lenvik, Dyrøy og Sørreisa. De anbefaler at det ikke åpnes for jakt i de sørligste kommunene i Troms og i samarbeidsområdet med Nordland og viser til en lav bestand og lite påviste tap i dette området. Vi er enige i denne vurderingen. Vi foreslår at Miljødirektoratet forholder seg til den gjeldende samarbeidsavtalen ved fastsetting av kvote for jakt på gaupe i 2019.

SAK 20/2018 TAP OG PRODUKSJON I REINDRIFTA

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner at inntil kr 100 000,- av budsjettposten Tjenestekjøp, kap. 1420.21 brukes til arbeid høsten 2018 med tap og produksjon i reindrifta, som beskrevet i saksframlegget. Ut over dette tas saken til orientering.

I februar 2018 behandlet nemnda FKT-budsjettet for 2018 (sak 4/2018). Budsjettposten Tjenestekjøp, kap. 1420.21 var på kr 1 000 000,-, hvorav kr 150 000,- ble satt av til bestandsregistrering og det årlige reindrifstseminaret. De resterende midlene ble ikke fordelt, men nemnda sa i sitt vedtak at:

«Resterende del av budsjettet kan gå til prosjekter knyttet til økt kunnskap om tapsårsaker i områder med særlig store tap i både saueneæringa og reindrifta, samt økt

---

kunnskap om produksjon og tap generelt for reindrifta i Nordland. Fylkesmannen skal orientere nemnda om aktuelle prosjekter før evt tilsagn gis / kontrakt inngås.»

Om den udisponerte delen av budsjettet skrev vi i saksframlegget:

«Resten av tjenestekjøp-midlene mener vi det vil være riktig å bruke på ulike forsknings- og utredningsoppgaver knyttet til beitenæringene. Særlig ser vi behov for mer kunnskap om tap og produksjon i reindrifta, og ønsker å sette større fokus på dette temaet i år. Dette vil være en oppfølging av arbeidet som NINA gjorde i 2017. Videre vurderer vi at det kan være aktuelt med konkrete prosjekter knyttet til områder med særlig store tap i både saueneæringa og reindrifta. Vi foreslår at Fylkesmannen arbeid videre med dette, og orienterer nemnda om aktuelle prosjekter før evt. tilsagn gis / kontrakt inngås.»

Fylkesmannen har de siste årene økt fokuset på de store tapene og den dårlige produksjonen som reindriftsnæringa i Nordland opplever. I den forbindelse ba vi i desember 2016 Norsk institutt for naturforskning (NINA) om å gjennomgå eksisterende kunnskap om produksjon og tap i reindrifta i Nordland. Formålet med dette forprosjektet var å gjennomgå og sammenstille eksisterende kunnskap om rovviltforekomst og tap og produksjon i reindriftsnæringa, samt å gjøre vurderinger og gi råd om aktuelle vinklinger for videre arbeid med temaet. Rapporten blir publisert i NINAs arkiv i midten av oktober. Forprosjektet ble finansiert med FKT-budsjettposten Tjenestekjøp, kap. 1420.21 for 2016.

Et utkast av rapporten ble presentert av NINA på Fylkesmannens årlige reindriftsseminar i februar/mars 2018. I løpet av våren og sommeren 2018 ble utkastet drøftet med Nordland reindriftssamers fylkeslag (NRF), og næringa fikk mulighet til å komme med skriftlige innspill til rapporten før ferdigstilling. NKF har gitt Fylkesmannen en tilbakemelding på prosessen knyttet til rapporten og til arbeidet med produksjon og tap generelt. NRF er positiv til initiativet fra Fylkesmannen for å få økt kunnskap om årsaker til tap av rein i fylket. De er imidlertid klart kritiske til NINA-rapporten da de mener den er mangelfull når det kommer til hvilke typer data som er inkludert, og at det er trukket for tydelige konklusjoner på manglende grunnlag.

I et møte mellom Fylkesmannen og styret i NRF den 1. oktober i år var et ønske fra både Fylkesmannen og NRF om et videre samarbeid om temaet tap og produksjon i reindrifta i Nordland. I første omgang planlegger vi å arrangere et FoU-seminar om temaet, fortrinnsvis i løpet av høsten 2018. Gjennom et slikt seminar ønsker vi i et samarbeid mellom næring, forvaltning og forskning, å avklare hvilke problemstillinger det er behov for mer kunnskap om, samt å identifisere mulige tiltak som kan bidra til å snu utviklinga.

Fylkesmannen og NRF vil også etablere en felles arbeidsgruppe om tapsforebyggende tiltak (FKT). Planen er at gruppa skal gjennomgå de FKT-tiltakene som er aktuelle i Nordland, inkludert kunnskap om effekter og kostnader knyttet til disse. Videre at arbeidet skal legges fram og diskuteres på reindriftsseminaret i 2019.

Vi foreslår å bruke av budsjettposten Tjenestekjøp, kap. 1420.21 til å arrangere et FoU-seminar og møter i FKT-arbeidsgruppa, med en øvre kostnadsramme på kr 100 000,-.

SAK 21/2018 DRØFTINGER/ ORIENTERINGER/ REFERATSAKER

a) **Orientering fra årlig møte mellom rovviltnemndene og KLD og LMD 9. oktober**

Orientering legges fram i møte.

b) **Orientering om bestandsstatus for jerv og gaupe**

Orientering legges fram i møte.

c) **Orientering om lisensfelling på jerv 2018/2019**

Orientering legges fram i møte.

d) **Orientering om beitesesongen 2018 for sau**

Orientering legges fram i møte.

e) **Orientering om erstatningsoppgjør for tamrein 2017/2018**

Orientering legges fram i møte.

f) **Fagrapporter og lignende**

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- [Sivertsen, R.T. m.fl. 2018. Utvikling av planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge. NINA Rapport 1538.](#)
- [Tovmo, M. & Zetterberg, A. 2018. Bestandsovervåking av gaupe i 2018. Inventering av lodjur 2018. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. Bestandsstatus for stora rovdjur i Skandinavien. Nr 2 2018.](#)
- [Tovmo, M. m.fl. 2018. Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018. - NINA Rapport 1519.](#)
- [Tovmo, M. og Mattisson, J. 2018. Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2018. – NINA Rapport 1553.](#)

g) **Akuttsaker behandlet av Fylkesmannen**

Vedtaketts dato	Område	Hva
08.06.2018	Rana	Ekstraordinært tilsyn
15.06.2018	Grane	Skadefelling – bjørn
18.06.2018	Rana	Ekstraordinært tilsyn
18.06.2018	Rana	Ekstraordinært tilsyn
27.06.2018	Ballangen	Ekstraordinært tilsyn
28.06.2018	Ballangen	Ekstraordinært tilsyn
05.07.2018	Grane	Skadefelling – bjørn
10.07.2018	Ballangen	Ekstraordinært tilsyn
13.07.2018	Saltdal	Skadefelling – jerv
31.07.2018	Saltdal	Skadefelling – jerv
02.08.2018	Ballangen	Ekstraordinært tilsyn
08.08.2018	Ballangen	Ekstraordinært tilsyn
08.08.2018	Vefsn	Tidlig sankning
16.08.2018	Hattfjelldal	Skadefelling – bjørn
20.08.2018	Ballangen	Tidlig sankning
23.08.2018	Hattfjelldal	Skadefelling – kongeørn (avslag)
24.08.2018	Ballangen	Tidlig sankning
24.08.2018	Grane	Skadefelling – bjørn
28.08.2018	Hattfjelldal	Skadefelling – bjørn
30.08.2018	Grane	Skadefelling – bjørn
31.08.2018	Hattfjelldal	Skadefelling – bjørn
06.09.2018	Rana	Tidlig sankning
11.09.2018	Grane	Skadefelling – bjørn

h) Brev til nemnda

Dato	Fra	Til	Kopi	Tema
21.05.2018	Mdir	FMNO m.fl.		Om genetisk viktige ulver og beredskap
25.05.2018	Mdir		Rovviltnemnda i reg. 7	Avslag på søknader om skadefelling av jerv
01.06.2018	Mdir	Rovviltnemnda i reg. 7 m.fl.		Betinga fellingstillatelse på bjørn og gaupe
21.06.2018	NOAH	Rovviltnemnda i reg. 7		Klage på kvote for lisensfelling av jerv
22.06.2018	WWF			Prosjektinformasjon
02.07.2018	KLD	Rovviltnemnda i reg. 7		Om forvaltningsplanen for region 7
16.07.2018	Mdir	KLD	Rovviltnemnda i reg. 7	Faglig tilrådning – klagebehandling, lisensfelling på jerv
17.08.2018	Mdir	Rovviltnemnda i reg. 7 m.fl.		Kvote for lisensfelling av bjørn i region 6, 7 og 8
29.08.2018	Rovviltnemnda i reg. 3	KLD	Rovviltnemnda i reg. 7 m.fl.	Om roviltforliket
03.09.2018	KLD	NOAH	Rovviltnemnda i Nordland	Avgjørelse av klage – lisensfelling på jerv i Nordland
11.09.2018	Mdir	Rovviltnemnda i reg. 7 m.fl.		Utvidelse av kvote for betinga fellingstillatelse på bjørn

SAK 22/2018 EVENTUELT

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

John Kosmo (e.f.)
Landbruks- og reindriftsdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

1. Protokoll fra møte 2/2018
2. Protokoll fra telefonmøte 29. juni 2018
3. Brev av 02.07.2018 fra Klima- og miljødepartementet om forvaltningsplanen for region 7
4. Akuttsaker behandlet av Fylkesmannen
5. Brev til nemnda